

## Meghalt dr. Láng Imre

Január 18-án este hunyt el több mint esztendeig tartó, nagy türelemmel viselt betegség után dr. Láng Imre sebészprofesszor, aki 1970 júniusában ment nyugdíjba a Szegedi Orvostudományi Egyetem II. sz. Sebészeti Klinikájának éléről.

Láng professzor 1899-ben Budapesten született. Orvosi tanulmányait is ott végezte. 1924-ben lépett a sebész pálya és 1941-ig dolgozott a Bakay professzor vezetésével álló Budapesti II. sz. Sebészeti Klinikán, melytől, mint adjunktus és a Budapesti Egyetem magántanára vált meg, amikor kinevezték a Hódmezővásárhelyi Kórház sebészfőorvosává.

Tanársegédi éve alatt 1931—32-ben Rockefeller ösztöndíjjal dolgozott a rochesteri Mayo-klinikán, majd Bostonban, ahol az idegsebészetet képezte tovább magát az akkor még új szakterület legkiválóbb mestereinek ke-

ze alatt, és kivételesen értékes ismeretekkel tért haza, hogy tapasztalatát itthon hasznosíthassa.

Képességeinek és teljesítményének elismeréseként nevezték ki 1952-ben a Szegedi Orvostudományi Egyetem akkori létesült II. sz. sebészeti tanszékére egyetemi tanárnak és klinikai igazgatónak. 18 évi professzori működése alatt nehéz körülmények közt fejlesztette munkahelyét, és sokoldalúan képzett, tapasztalt, kiváló tanítványokat nevelt.

Tagja volt számos tudományos társaságnak, nyugdíjazásáig elnöke a Délmagyarországi Sebész Szakcsoportnak. A Magyar Népköztársasági Érdemérem ezüst fokozatának, a „Kiváló orvos” és az „Oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntetés tulajdonosa volt, valamint elnöke az egyetem orvosi-kai bizottságának.

## Országos közműterkép készül

Térkép készül az ország helységeinek közműhálózatáról. Ez lesz az első ilyen „tűkör” a föld alatti létesítményekről. Hiánya egyre több kellemetlenséget és kárt okoz a lakosoknak és a különböző szervezeteknek, beruházóknak. Gyakran elvágják a csöveket, a vezetékeket a földmunkák során. A földalatti „káoszhoz” az vezetett, hogy évtizedek óta koordinálás nélkül végezte a különböző felszín alatti építkezéseket a posta, a vízmű, a villanytelep, a gázmű stb. Az időközben bekövetkezett személynél cserék következtében még egyes vállalatokon belül sem tudják pontosan hol, milyen formában és mélységben helyezték el a közműveket. Ez a javításoknál, újak elhelyezésénél hátráltatja és drágítja a munkákat.

Az első közműterképet Szombathelyről készítik el a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat szakemberei. Különleges keresőműszerekkel felszerelt alkalmazottai most jelentek meg a város utcáin, téren és háztömbjeiben. A műszerek az útburkolat felbontása nélkül regisztrálják a közművek vezetékeit, a lakótömböknek a közművekhez való becsatlakozásait. Az így nyert adatok alapján szerkesztik meg a térképet. Nagy apparátussal és költséggel 1973 végére készül el a vasi megyeszékhely föld alatti „világának” térképe. Másutt is hasonlóan nagy munkával és kiadással jár ez a tevékenység, a ráköltött forintok azonban hamarosan visszatérülnek. A szombathelyi térképkészítés szolgálatát majd mintául a többi helység hasonló munkáihoz. (MTI)

## Malcolm Frager zongoraestje

Az amerikai zongoraművész, Malcolm Frager szerdai hangversenye világszenzáció, bármely oldalról vizsgáljuk, s próbáljuk elemezni a zenei stílusokat, és a halott számok tüneményes virtuozitását. A művész már járt városunkban, s zenekari kísérettel Prokofjev I. zongoraversenyében mutatkozott be emlékezetes sikerrel. Azóta óriási fejlődése útján a Liszt nevelte virtuozok, Khevinne, Emil Sauer, M. Rosenthal magasságáig emelkedett.

Erényel közül az előadás hatásának rögtönzesszerű, mégis a legapróbb részletéig átgondolt és kidolgozott muzsikálásmódja bilincselte. A klasszikában nyújtja a legteljesebbet, mert itt a szikrázó technika, a dinamikai ellentétek és a színek játéka a stílus szolgálatában áll. A romantikán túl nem is próbált a mai zenészek közelébe férközni. Liszt, Chopin, Weber és Brahms játéka, ha nem is ad annyi alkalmat az elmélyülésre, a maga megfogalmazásában tökéletes tűzijáték, lélegzetelállító mutatóvá a technikai elemek élvonalába állításával.

Szeged zeneszerető közönsége zsúfolásig megtöltötte a zeneművészeti szakiskola nagytermét, és elragadtatásának egyre forrósodó tapsorkánokban adott kifejezést.

A műsor kiemelkedő száma volt Beethoven Esz-dúr fantáziaszonátája, amelyben a muzsika természetes bája és lírájának őszintesége a nagy klasszikus előadók so-

rába helyezte Malcolm Fragert. Haydn cisz-moll szonátája a lélek mélyébe világított be, amikor naiv derűt és népies hangvételt sugárzott be. A műsor legnagyobb művészi teljesítménye Brahms Variációk egy Händel témára című remekműve volt, különösen a lezáró zenekari koloritban feszülő fűgában. A ráadások közül Liszt 8. rapszódiaja a magyar zenei nyelv rubatójában tündökölt, egyben bizonyítva a művész és irányú muzsikális érzékét és lényegét kereső munkáját.

Szatmári Géza

## Színházi morzsák

Színházunk körüli újságok közül kétségtelenül egyik legérdekesebb hír az, hogy a budapesti Margitszigeti Szabadtéri Játékok rendezőse a nyár folyamán ott bemutatásra kerülő, Magyarországon még nem játszott Verdi operának, az Attilának címszerepére színházunk kiváló basszistáját, Gregor Józsefet hívta meg.

Ugyancsak Pesten vendégszerepel Margittay Ági, aki a József Attila Színházban a megbetegedett Voit Ági szerepét veszi át Svejk a háborúban című musicalban. Ugyancsak Margittay Ági kapott meghívást a József

Attila Színházba Kertész Ákos Makra című regénye színpadi változatának egyik főszerepére.

A Magyar Televízió február 17-én este 9 órakor egyenes adásban ad közvetítést a szegedi színházból Hangverseny közjátékkal címmel.

Február 26-án ismét egy világot járt magyar nagyoperett kerül színre a „könnyű műfajt” szeretők öröme. Fényes Szabolcs Ánya című operettjét újítja fel a színház operettgyűjtése.

Jenő István

# Szemüveget az OFOTÉRT-nak?

Szenvedélyes hangú levelet küldött egy olvasónk, amelyben ékes szavakkal ecseteli az OFOTÉRT munkáját. Hogy finoman fogalmazunk: nem dicséri. Négy hétig várt a szemüvegére. A közelmúltban hasonló panaszt tettünk közre a Posta láda rovatban, s akkor Eszlik Imre, az OFOTÉRT ügyvezetője kérte a Délmagyarországot, hogy — mielőtt ő magyarázatba bocsátkozna — nézzük meg a helyszínen, hogyan dolgoznak.

11 forint  
60 vagy 216?

Zsúfolt az üzlet. Gyilkos szemekkel néznek, ki az a kiváltságos, aki bevonul a pult mögé az üzletvezetővel tárgyalni. Legalább harminc ember várakozik.

— Idegesek. Megértjük, hiszen már az SZTK-ban is sorbaálltak, mielőtt idejöttek a recepttel. Aztán most itt is...

— Mennyi idő alatt „végez” valaki itt az üzletben, ha, mondjuk, nem kell várakozni?

— Nem tudok egyértelmű választ adni — nyilatkozik az egyik eladó, Simon Andrásné. — Megnézem a receptet, megmutatom az SZTK által biztosított szemüvegkeretet és üveget, s elmondom, hogy ezen kívül mit tudok ajánlani. Jelenleg 25—30 féle keret van, több méretben. Lehet jobb és gyengébb minőségű üveget venni. Szóval: számolgat és latolgat a beteg. Nem sürgethetem. Nem könnyű a pultnál.

— Új szemüvegkeretet ad az SZTK. Jobb ez, mint a régi?

— Igen. Jobb formájú, általában elégedettek az emberek. És olcsó is, hat forint 10 fillér. De ha nem tesszük, utána már csak 56 forintért tudok keretet adni, s az új rendelkezés szerint nem lehet belőle levonni az SZTK keret árát. Üvegél beszámíthatom, ha jobb minőségűt kérnek, itt nem.

Bejegyzés a panaszkönyvbe: 70 forintba került a szemüvegkeret. Miért nincs olcsóbb?

Mit felelhetne rá az OFOTÉRT és a felügyeleti szerve? Nincs másik keret. Az SZTK keret préselt műanyagból készül, a drágábbak pedig importált anyagokból, amelyeknek előállítási ára — a világpiaci árak miatt is — magas. Nem az üzlet tehet róla, de őket szidják.

Két szemüveget tesznek elem. A recept azonos volt, az egyik 11 forint 60 fillérért készült, a másik 216 forintért, mert egyedi üveg, különleges keretben.

Hét perc  
és három hónap

Az optikusok birodalmába vezet az üzletvezető. A „birodalom” szót bizvázt lehet

költői túlzásnak tekinteni, mert kicsi és kényelmetlen műhely, a két tanulóknak alig jut benne hely. Négyen dolgoznak, de most egyikük betegsége miatt csak Androvitz Erzsébet, Juhász Jenő és Köröndi Miklós előtt sorakoznak az „okulárok”. Most 24 órára vállalnak egy átlag szemüveget — vagyis aminek nem egyedileg kell az üvegét gyártani, mert azt hazánkban csak a budapesti Magyar Optikai Művekben készítik, csakúgy, mint amikor különleges felületi csiszolás szükséges. Ilyen különleges szemüveg miatt panaszkodott olvasónk a Postaláda hasábjain — nem az OFOTÉRT-et illette a bírálat. Most is van, aki október vége óta vár szemüvegére, amit Pesten készítenek. Itt viszont 7—10 perc alatt készül el egy normál szemüveg.

Havonta átlag 2400—2500 új szemüveget készítenek a kis műhelyben, a javítások számára csak következtetni lehet: havi 10 ezer forint körül van a bevétel 3—4 forintos „tételéből”. Az 1971-es évet 5 millió 348 ezer forint forgalommal zárták.

A pult  
másik oldala

A haragos levélíró úgy fejezte be levelét, akár egy sportmeccs izgatott szurkolója: szemüveget az OFOTÉRT-nak! Legyünk sportszerűek: egy-két „rugásnyira” adjuk a labdát az OFOTÉRT-nak is. Tessék:

Szöke Mária

## Tető alatt az óriás csarnok Szerelik a gépsorokat az új papírgyárban

Fontos szakaszához érkezett a Nyíregyházi Hullámlemez és Zsákgár építése. A 40 holdnyi területet elfoglaló kombinát óriási csarnokát tető alá került. Az angol, a francia és a svéd szakemberek hozzáfogtak a gépsorok szereléséhez. Az építkezésre eddig 135 millió forint-

tot költöttek, s még további 50 millió forint értékű munkát kell elvégezniük az építőknek és a szerelőknak. Hazánk jelenleg még nagyon sok csomagolóanyagot importál. Az új gyár lényeges importcsökkentést tesz majd lehetővé. (MTI)

## Felszabadítás

A Lángoló tv és az Áttörés után A főcsapás iránya címmel tegnap este láttuk a hatrészesre tervezett Felszabadítás című szovjet film harmadik részét. A cselekmény a teheráni konferenciával kezdődik, és azzal fejeződik be, hogy a szovjet csapatok, feltartóztatatlannul haladva előre, átlépik a lengyel határt. Az időpont 1944 nyara, tehát az utolsó háborús nyár. A téma pedig az úgynevezett Bagratyion-hadművelet, a második világháború egyik legnagyobb és legjelentősebb ütközete, amelynek középpontjában Minszk elfoglalása és a lengyel határ átlépése állt.

A főcsapás iránya — akár csak az első két rész — valószínűleg a hiteles krónikák hangján beszél, s fő célja a történelmi események rekonstrukciója. Ily módon rendkívül sok epizódot látnunk, a teheráni konferenciától a Hitler elleni merénylet át, egészen a Bagratyion-hadművelet nagy eseményének bemutatásáig. Köztük olyan emlékeztető képsorokat, mint a tankok és ágyúk átkelése a mocsáron, s a szovjet vezérkar vitája a főcsapás irányának meghatározásáról.

Ez a vita a film legdrágább jelenete. Szálin ugyanis először nem akarja elfogadni Zsukov javaslatát, aki azt az álláspontot képviseli, hogy ott kell támadni, ahol a németek egyáltalán nem várják a csapást. Epp ezért a mocsarakon kell átkelni. „Őn bele akar fullaszkodni bennünket a mocsarakba” — mondja a javaslatra Szálin. Végül meggyőződik, az események menete bizonyítja, hogy Zsukovnak volt igaza.

Aztán megindul a támadás, a mocsáron átkelt tankok győztesen haladnak előre. A film a technika minden eszközét felhasználja, a madártávlatból bemutatott részletekről, az egészen közelről, lírai jelenetekig, hogy a katonák, a partizánok, a szovjet nép erőfeszítéseinek monumentálisát, nagyságát bemutassa.

S mégis, a Felszabadítás harmadik része, A főcsapás iránya drámai erőben alatta marad az első két résznek. Ennek egyik oka, hogy már az anyagválasztás sem volt elég ökonomikus. Jurij Ozerov, a rendező, túlságosan sok anyagot zsúfolt össze, s nem tudta őket hatásosan elrendezni és összefogni.

## Rendelet szakmunkásképzési alap létesítéséről

A szakmunkásképzési hozzájárulásról intézkedik a munkügyi és a pénzügyminiszter most megjelent közös rendelete. Az úgynevezett szakmunkásképzési alap kötelező létesítését írja elő, s hatálya kiterjed valamennyi állami vállalatra, a társadalmi szervezetek és a szövetkezetek vállalatára, ipari szövetkezetekre, fogyasztási, értékesítő és beszerző szövetkezetekre, mezőgazdasági termelőszövetkezetekre, valamint a társulásokra is.

Köztudott, hogy műszaki-gazdasági továbbfejlődésünk, a negyedik ötéves terv sikerének egyik alapvető feltétele a szakmunkás-utánpótlás biztosítása. Ennek érdekében a képzéssel kapcsolatos költségvetés régebbi rendjét a Minisztérium máris 1971 áprilisában módosította, és egyidejűleg szakmunkásképzési alap” létrehozását rendelte el. Ily módon kívánt véget vetni annak a méltánytalan helyzetnek, hogy egyes vállalatok, amelyek nem vették ki részüket a képzés terheiből, az utánpótlás nevelésére milliókat költö gyárak rovására, ingyen elégíthessék ki szakemberigényeiket.

A most megjelent rendelet szerint a szakmunkásképzési alaphoz hozzájárulást a vállalatoknak a mérleg szerinti bérköltség, a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek pedig a bruttó jövedelem alapján kell befizetniük, 1973-tól kezdve minden év február 20-ig a PM bevételi főigazgatóság területi adóelszámolási irodáinál. Ezek az irodák a hozzájárulást március 31-ig utalják át a szakmunkásképzési alapot kezelő Munkaügyi Minisztérium részére.

Az alaphoz segítik a képzésben közvetlenül részt vevő vállalatokat, szövetkezeteket az 1. és 2. éves tanulók gyakorlati oktatásában, a szükséges feltételek megteremtésében. A szakmunkásképzési alap felosztásáról 1973-tól kezdődően a munkügyi miniszter a pénzügyminiszterrel, az Országos Terhivatal elnökével és a SZOT-tal egyetértésben, minden év április 30-ig gondoskodik. A képzésben érdekelt miniszterek a rendelkezésre álló összeget minden év június 30-ig osztják el a vállalatok között.

## ÚJ FILMEK

Egyes epizódok lényeges mondanivaló nélkül szerepelnek a filmben. A francia repülők például éppen hogy csak megjelennek, de csak költségvetés szempontjából: ők is legyenek benne. Más epizódok, mint például a Hitler elleni merénylet, aránytalanul nagy helyet kapnak a filmben. Egyáltalán, sok a vezető tárgyalás-tanácskozását bemutató részlet. A katonák hősiességének közzé megmutatására szinte alig jut hely. Ha a néhány részletet összehasonlítjuk az első két film hasonló tematikájú jeleneteivel, a szegénység ilyen tekintetben nyilvánvaló.

A főcsapás iránya az előző részletek drámaisága után epizódikus, széteső. Hibátlanul csak egyetlen mozzanatot oldott meg a film. Zsukov alakját olyan szemléletes erővel dolgozta ki — természetesen nagy szerepe van ebben a kitűnően játszott Mihail Uljanovnak —, hogy növekvő szerepét a háború irányításában direkt magyarázatok nélkül is megértjük és elfogadjuk. A többieknek csak illusztratív szerep jutott.

O. L.